

JONG EN CHRONISCH ZIEK IN BELGIË

AANLEIDING EN DOELSTELLING

Jongeren met een chronische aandoening worden in België **geconfronteerd met een veelheid aan obstakels op het vlak van onderwijs, werk, inkomen en maatschappelijke participatie**. Hun levenspad wordt vaak verstoord door de gevolgen van hun ziekte, de nood aan zorg, en de complexiteit van administratieve procedures.

Zij vormen een groep met specifieke noden:

- Ze bevinden zich in een levensfase van transitie (studie, werk, zelfstandigheid)
- Ze beschikken zelden over opgebouwde rechten of reserves
- Ze ervaren structurele drempels bij het aanvragen van tegemoetkomingen en ondersteuning

Deze studie beoogde een actueel en volledig beeld te schetsen van deze doelgroep, met als **uiteindelijk doel het verbeteren van de toegang tot sociale rechten en maatschappelijke participatie**. Het project kadert in de beleidsprioriteit van de bevoegde staatssecretaris voor Personen met een Handicap: het terugdringen van non take-up van sociale rechten.

OPZET VAN HET PROJECT

881

Jongeren vulden een enquête in

54

Jongeren namen deel aan een interview

11

Patiëntenvertegenwoordigers namen deel aan een focusgroep

KEY TAKE AWAYS

OMVANG EN PROFIEL

- * In België is ongeveer **1 op 10 jongeren chronisch ziek tussen de 18 en 35 jaar** op basis van zelfrapportage.
- * **58.313 jongeren** tussen 18 en 35 jaar hebben **recht op een inkomensvervangende en/of integratietegemoetkoming (IVT/IT)**.
- * **1.346.243 jongeren** tussen 18 en 35 jaar zijn **primair arbeidsongeschikt** en **32.996 heeft invaliditeit**

IMPACT OP DAGELIJKS LEVEN

- * **82% ervaart dagelijkse beperkingen** door hun aandoening.
- * De **impact op mobiliteit, vermoeidheid, psychische gezondheid en sociaal leven is groot**.
- * Jongeren **ervaren onzekerheid over de toekomst, isolement, en emotionele belasting**.
- * **Grote groep jongeren** bevindt zich in de "grijze zone": **geen erkenning, maar wel significante beperkingen**.

ADMINISTRatieve EN FINANCIËLE KNELPUNTEN

- * De **aanvraagprocedures voor uitkeringen zijn tijdrovend, complex** en weinig afgestemd op jongeren.
- * De **koppeling met gezinsinkomen belemmert toegang** tot individuele rechten.
- * **Beoordelingen van 'zelfredzaamheid' worden als onrechtvaardig ervaren**, en zijn niet afgestemd op jonge mensen.

JONG EN CHRONISCH ZIEK IN BELGIË

KEY TAKE AWAYS

SOCIALE RECHTEN

- * **63% ondervindt problemen bij de aanvraag van tegemoetkomingen** door onvoldoende kennis van rechten, moeilijkheden met administratie en/of moeilijk te bewijzen medische situatie of zelfredzaamheid
- * Jongeren **missen structurele begeleiding** bij het vinden en benutten van hun sociale rechten.

ONDERWIJS

- * Veel studenten zijn **onvoldoende geïnformeerd** over mogelijke aanpassingen of statuten.
- * **39%** van de ondervraagde studenten **durft hun ziekte niet te melden aan hun onderwijsinstelling** uit vrees voor stigmatisering.
- * **41%** gaf aan dat hun **chronische aandoening hun slaagkansen negatief beïnvloedt**.

WERK

- * **48%** van de werkenden heeft **geen redelijke aanpassingen op de werkvloer** gekregen, ondanks nood.
- * **Werkgevers** zijn vaak **onvoldoende op de hoogte van ondersteuningsmaatregelen**.
- * **1 op 4 jongeren** gaf aan **discriminatie** te hebben ervaren bij sollicitaties.

AANBEVELINGEN

Onderstaande aanbevelingen werden geformuleerd met het oog op verbeteren van de toegang van chronisch zieke jongeren tot sociale rechten, onderwijs en werk.

- * **Verbeteren van toegang tot sociale rechten** voor jongeren door **gecentraliseerde informatie en proactieve begeleiding**.
- * **Versterken van de rol van gezondheidsfondsen** in het ondersteunen van jongeren met chronische ziekten
- * **Verbeterde samenwerking** tussen instanties en overheden
- * **Herziening van de koppeling tussen inkomen en toegang tot sociale rechten** voor jongeren met chronische ziekten
- * **Verbeteren van de consistentie en communicatie in zelfredzaamheid beoordelingen** voor IVT en IT-aanvragen
- * **Vergroten van bewustzijn** in scholen en universiteiten over ondersteuningsmaatregelen voor studenten met chronische ziekten en het bestrijden van stigma
- * **Verbeterde ondersteuning en gelijke kansen** voor **studenten** met chronische ziekten in het hoger onderwijs
- * **Op maat gemaakte tewerkstellingskansen** voor jongeren met een chronische ziekte
- * **Progressieve werkhervatting en financiële ondersteuning** voor alle jongeren met een chronische ziekte
- * **Inclusieve werkplekken en ondersteuning** van werkgevers
- * **Bescherming tegen discriminatie** bij sollicitaties en tewerkstelling